

Day : Monday
Date : 15/04/2019

S-2019-0011

Time : 11.00 A.M. TO 02.00 P.M.
Max. Marks : 60

N.B.

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
 - 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
-

Q.1 What are the causes of farmer's suicide in India? **(12)**

OR

Explain the role of industrialization in the Indian Economy.

Q.2 Attempt **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Discuss the 'Animal Husbandry in India'.
- b) State the causes of low productivity in Indian agriculture.
- c) Explain the problems of agriculture marketing.

Q.3 Attempt **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) What is the role of foreign trade in the Indian Economy?
- b) Explain the sources of industrial finance.
- c) Explain the features of Multinational Company.

Q.4 Attempt **ANY THREE** of the following: **(12)**

- a) Explain the objectives of EXIM policy.
- b) State the instruments of export promotions.
- c) Explain the composition of India's foreign trade.
- d) Explain the importance of large-scale industry.

Q.5 Write short notes on **ANY THREE** of the following: **(12)**

- a) Collective Bargaining in India
- b) Industrial Sickness
- c) Industrial Relations
- d) Green Revolution

* * *

मराठी रूपांतर

सूचना -

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ भारतात शेतकरी आत्महत्येची कारणे कोणती ? (१२)
किंवा
भारतीय अर्थव्यवस्थेत औद्योगिकरणाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)
अ) 'भारतातील पशुधन' चर्चा करा.
ब) भारतीय कृषीमधील कमी उत्पादकतेची कारणे सांगा.
क) कृषी विपणनातील समस्या स्पष्ट करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)
अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेत विदेशी व्यापाराची भूमिका कोणती ?
ब) औद्योगिक वित्ताचे स्रोत स्पष्ट करा.
क) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (१२)
अ) आयात निर्यात धोरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा .
ब) निर्यात प्रोत्साहनाची साधने सांगा.
क) भारतीय विदेशी व्यापारातील घटक स्पष्ट करा
ड) मोठ्या उद्योगांचे महत्त्व स्पष्ट करा .
- प्र.५ टीपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)
अ) भारतातील सामुहीक सौदा शक्ती
ब) औद्योगिक आजारपण
क) औद्योगिक सहसंबंध
ड) हरीतक्रांती
